

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul XI — Nr. 323

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 6 iulie 1999

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 48 din 23 martie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 din Legea nr. 105/1997 pentru soluționarea obiecțiunilor, contestațiilor și a plângerilor asupra sumelor constatate și aplicate prin actele de control sau de impunere ale organelor Ministerului Finanțelor	1-3	Decizia nr. 76 din 20 mai 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 117 alin. 2 teza a doua, ale art. 162 alin. 3 și ale art. 278 din Codul de procedură penală.....	7-10
Decizia nr. 68 din 27 aprilie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 3/1998 privind modificarea accizelor la produsele petroliere	3-4	Decizia nr. 77 din 20 mai 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 146 din Codul penal.....	10-12
Decizia nr. 72 din 11 mai 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 28 alin. 1 din Decretul-lege nr. 54/1990 privind organizarea și desfășurarea unor activități economice pe baza liberei inițiative	5-7	Decizia nr. 78 din 20 mai 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 146 din Codul penal.....	12-13
		Decizia nr. 79 din 20 mai 1999 privind excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 3 din Codul penal.....	14-15
		Decizia nr. 83 din 25 mai 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 64 din Legea locuinței nr. 114/1996, republicată.....	15-16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 48 din 23 martie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 din Legea nr. 105/1997 pentru soluționarea obiecțiunilor, contestațiilor și a plângerilor asupra sumelor constatate și aplicate prin actele de control sau de impunere ale organelor Ministerului Finanțelor

Lucian Mihai — președinte
Costică Bulai — judecător
Constantin Doldur — judecător
Kozsokár Gábor — judecător
Ioan Muraru — judecător
Nicolae Popa — judecător
Lucian Stângu — judecător
Florin Bucur Vasilescu — judecător

Romul Petru Vonica — judecător
Paula C. Pantea — procuror
Maria Bratu — magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 din Legea nr. 105/1997 pentru soluționarea obiecțiunilor, contestațiilor și a plângerilor asupra sumelor constatate și aplicate prin actele de control sau de impunere ale organelor Ministerului Finanțelor,

excepție ridicată de Societatea Comercială „Vench Tour” — S.R.L. în Dosarul nr. 1.020/1998 al Curții de Apel Târgu Mureș — Secția comercială și contencios administrativ.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 16 martie 1999, în prezența reprezentantului Ministerului Finanțelor și în lipsa celorlalte părți legal citate, fiind consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 23 martie 1999.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 6 octombrie 1998, pronunțată în Dosarul nr. 1.020/1998, Curtea de Apel Târgu Mureș — Secția comercială și contencios administrativ a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 din Legea nr. 105/1997.

În motivarea excepției autoarea acesteia susține că dispozițiile art. 6 din această lege sunt neconstituționale, deoarece obligarea la plata unei taxe de timbru pentru contestațiile adresate direcțiilor generale ale finanțelor publice și controlului financiar de stat județene sau a municipiului București contravine prevederilor art. 21, art. 47 alin. (3) și art. 134 din Constituție.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată apreciază excepția ca neîntemeiată, cu motivarea că prin Legea nr. 105/1997 s-a stabilit o procedură administrativ-jurisdicțională, care nu contravine prevederilor art. 21 din Constituție.

În temeiul prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, au fost solicitate punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Președintele Camerei Deputaților, în punctul său de vedere, consideră că excepția este neîntemeiată și că dispozițiile art. 6 din Legea nr. 105/1997 nu contravine prevederilor art. 21, 47 și ale art. 134 alin. (2) din Constituție, întrucât statul are dreptul și obligația să intervină în activitatea economică, pentru crearea cadrului favorabil al acestei activități, politica legislativă fiind una dintre pârghiile specifice de intervenție a statului.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că art. 6 din Legea nr. 105/1997 prevede obligația plății taxei de timbru pentru exercitarea unei căi administrative de atac, în cadrul unei proceduri administrativ-jurisdicționale care nu are legătură cu prevederile constituționale ale art. 21, 47 și 134. Se mai arată, de asemenea, că, potrivit art. 53 alin. (1) din Constituție, „cetățenii au obligația să contribuie prin impozite și taxe la cheltuielile publice”. În concluzie, se consideră că excepția este neîntemeiată.

Președintele Senatului nu a comunicat punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului și dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate în conformitate cu prevederile art. 144 lit. c) din Constituție și ale art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată.

Excepția de neconstituționalitate privește dispozițiile art. 6 din Legea nr. 105/1997, potrivit căroră „*Contestațiile adresate direcțiilor generale ale finanțelor publice și controlului financiar de stat județene sau a municipiului București, după caz, sunt supuse unei taxe de timbru de 2% la suma contestată, dar nu mai puțin de 10.000 lei, iar plângerile adresate Ministerului Finanțelor sunt supuse unei taxe de timbru de 1% la suma contestată, dar nu mai puțin de 10.000 lei.*”

Sumele plătite cu titlu de taxe de timbru, aferente contestației și plângerii, se restituie, la cerere, integral sau parțial, în raport cu admiterea integrală sau parțială a acestora.”

Autorul excepției critică dispozițiile art. 6 din Legea nr. 105/1997, întrucât, prin instituirea unei taxe de timbru de 2% din suma contestată, pentru contestațiile adresate direcțiilor generale ale finanțelor publice și controlului financiar de stat, se încalcă prevederile art. 21, 47 și 134 din Constituție.

Curtea Constituțională a statuat în practica sa, așa cum rezultă din Decizia nr. 41 din 12 aprilie 1995, rămasă definitivă prin Decizia nr. 97 din 24 octombrie 1995, ambele publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 8 din 17 ianuarie 1996, că instituirea unei proceduri administrativ-jurisdicționale nu este contrară principiului prevăzut în art. 21 din Constituție, privind liberul acces la justiție, cât timp decizia organului administrativ de jurisdicție poate fi atacată în fața unei instanțe judecătorești. Acest text nu instituie nici o interdicție cu privire la taxele în justiție, iar faptul că asemenea taxe sunt prevăzute de lege și pentru căile de atac care nu intră în competența instanțelor judecătorești nu este neconstituțional, deoarece autoritățile respective nu desfășoară o activitate pur administrativă, ci una care are și un caracter jurisdicțional, apropiată de cea a instanțelor judecătorești. Liberul acces la justiție presupune accesul la mijloacele procedurale prin care se înfăptuiește justiția, iar potrivit art. 125 alin. (3) din Constituție, „*Competența și procedura de judecată sunt stabilite de lege*”. Pe cale de consecință, legiuitorul poate institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură, precum și modalitățile de exercitare a drepturilor procedurale, principiul liberului acces la justiție presupunând posibilitatea neîngrădită a celor interesați de a utiliza aceste proceduri, în formele și modalitățile instituite de lege. Aceste proceduri jurisdicționale au reguli care le deosebesc de procedura desfășurată în fața instanțelor judecătorești. În acest sens este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care, în cazul *Gradinger contra Austriei*, a statuat că, în ceea ce privește competența unei curți administrative, compatibilitatea sa cu art. 6 paragraful 1 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale se evaluează în lumina caracteristicilor constitutive ale unui organ „judiciar cu jurisdicție deplină”, printre acestea figurând puterea de a reforma decizia unui organ inferior sub toate aspectele, în fapt ca și în drept. Iar în lipsa unei asemenea competențe în domeniu, acea curte nu poate fi considerată un tribunal în sensul art. 6 din convenție.

În speță Legea nr. 105/1997 prevede, la art. 9, că „*Împotriva deciziei Ministerului Finanțelor se poate face acțiune, în termen de 15 zile de la comunicarea deciziei, la instanța judecătorească prevăzută în legea specială de instituire a impozitelor și taxelor contestate*”. Faptul că prin dispozițiile art. 6 din aceeași lege contestațiile adresate direcțiilor generale ale finanțelor publice și controlului financiar de stat județene sau a municipiului București sunt supuse unei taxe de timbru este în concordanță cu prevederile art. 53 alin. (1) din Constituție, care stabilește obligația cetățenilor de a contribui, prin impozite și prin taxe, la cheltuielile

publice, și cu cele ale art. 54, care îi obligă pe cetățeni să își exercite drepturile și libertățile constituționale cu bună-credință.

În ceea ce privește susținerea autorului excepției, potrivit căreia dispozițiile art. 6 din Legea nr. 105/1997 contravin prevederilor art. 47 din Constituție, Curtea reține următoarele:

Potrivit art. 47 din Constituție, cetățenii au dreptul să se adreseze autorităților publice prin petiții care sunt scutite de taxe de timbru. Dreptul de petiționare se concretizează în cereri, reclamații, sesizări și propuneri în legătură cu rezolvarea unor probleme personale sau de grup, care nu presupun calea justiției, la care autoritățile au obligația de a răspunde în termenele și condițiile stabilite potrivit legii. În aceste condiții, sesizarea instanțelor judecătorești pentru valorificarea unui drept subiectiv nesocotit ori încălcat sau pentru realizarea unui interes care se poate obține numai pe calea justiției nu este un aspect al dreptului de petiționare. În acest sens s-a pronunțat Curtea Constituțională prin Decizia nr. 39 din 7 iulie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 179 din 27 iulie 1993.

Aprecierea constituționalității instituirii unor taxe în cadrul recursului administrativ nu poate fi făcută decât în raport cu prevederile art. 48 din Constituție, care are următorul conținut: „(1) *Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluțio-*

narea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

(2) *Condițiile și limitele exercitării acestui drept se stabilesc prin lege organică.*

(3) *Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare săvârșite în procesele penale.*”

Expresia în plan legislativ a dreptului reglementat de art. 48 din Constituție o reprezintă Legea contenciosului administrativ nr. 29/1990 care, la art. 3, prevede: „*Cererile privitoare la stabilirea și scăderea impozitelor și a taxelor, precum și a amenzilor prevăzute în legile de impozite și taxe se rezolvă de către organele prevăzute de legea specială și în condițiile stabilite de aceasta.*”

În speța de față această lege este Legea nr. 105/1997 care, la art. 6, prevede timbrarea la valoare a contestațiilor formulate, în scopul prevenirii unor abuzuri care s-ar putea săvârși în exercițiul acestor drepturi.

Și, în fine, referitor la invocarea dispozițiilor art. 134 din Constituție, care se referă la economia României și la obligațiile statului în ceea ce privește măsurile economico-financiare pentru sprijinirea economiei de piață și protejarea intereselor naționale, Curtea constată că aceste critici sunt nesemnificative în soluționarea excepției de față.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, cu majoritate de voturi,

CURTEA

În numele legii

D E C I D E :

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 din Legea nr. 105/1997 pentru soluționarea obiecțiilor, contestațiilor și a plângerilor asupra sumelor constatate și aplicate prin actele de control sau de impunere ale organelor Ministerului Finanțelor, excepție ridicată de Societatea Comercială „Vench Tour” — S.R.L. în Dosarul nr. 1.020/1998 al Curții de Apel Târgu Mureș — Secția comercială și contencios administrativ.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 23 martie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Maria Bratu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

D E C I Z I A Nr. 68

din 27 aprilie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 3/1998 privind modificarea accizelor la produsele petroliere

Lucian Mihai — președinte
Costică Bulai — judecător
Constantin Doldur — judecător
Kozsokár Gábor — judecător
Ioan Muraru — judecător
Nicolae Popa — judecător
Lucian Stângu — judecător
Romul Petru Vonica — judecător
Paula C. Pantea — procuror
Mihai Paul Cotta — magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 3/1998 pri-

vind modificarea accizelor la produsele petroliere, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 100 din 3 martie 1998, excepție ridicată de Societatea Comercială „Rom Slav” — S.R.L. Timișoara în Dosarul nr. 1.781/CA/1998 al Curții de Apel Timișoara — Secția comercială și de contencios administrativ.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 27 aprilie 1999.

La apelul nominal se constată lipsa autorului excepției, precum și a celorlalte părți: Direcția Regională Vamală Timișoara și Direcția Generală a Vămlor.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

Reprezentatul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției ridicate, deoarece critica nu vizează nici o prevedere din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 3/1998, ci numai momentul adoptării acesteia de către Guvern. Or, potrivit art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională se pronunță asupra dispozițiilor dintr-o lege sau ordonanță.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Curtea de Apel Timișoara – Secția comercială și de contencios administrativ, prin Încheierea din 3 noiembrie 1998, a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 3/1998 privind modificarea accizelor la produsele petroliere, „referitor la data intrării în vigoare”, excepție ridicată de Societatea Comercială „Rom Slav” — S.R.L. Timișoara într-o cauză civilă având ca obiect anularea unui act de control vamal.

În motivarea excepției se susține că, prin publicarea în Monitorul Oficial al României a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 3/1998 în aceeași zi în care a fost adoptată, se încalcă principiul neretroactivității legii civile, reglementat de art. 15 alin. (2) din Constituție și de art. 1 din Codul civil. Se apreciază că neconstituționalitatea ordonanței privește intrarea în vigoare a acesteia începând cu data de 3 martie 1998, dată la care a fost adoptată în ședința Guvernului. Data intrării în vigoare a ordonanței ar fi trebuit să fie 4 martie 1998, ulterior adoptării ei. Totodată se arată că „momentul luării hotărârii de a emite această ordonanță rezultă din stenograma ședinței executivului din acea dată, precum și din declarațiile acordate unor posturi de televiziune de către foști membri ai Guvernului”.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată apreciază că „în situația în care această ordonanță a fost adoptată ulterior publicării ei în Monitorul Oficial al României, respectiv în după-amiaza zilei de 3 martie 1998, prematur s-a dispus publicarea ei în aceeași dată, întrucât în acest mod s-a încălcat principiul înscris în art. 15 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale mai favorabile, principiu consacrat de altfel și de dispozițiile art. 1 din Codului civil”.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, au fost solicitate punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

În punctul de vedere al Guvernului se consideră, în legătură cu pretinsa încălcare a principiului neretroactivității legii înscris în art. 15 alin. (2) din Constituție, că publicarea în Monitorul Oficial al României a unei ordonanțe de urgență în aceeași zi în care a fost adoptată nu constituie

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 24 alin. (2) și al art. 25 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

D E C I D E:

Respinge excepția de neconstituționalitate a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 3/1998 privind modificarea accizelor la produsele petroliere, excepție ridicată de Societatea Comercială „Rom Slav” — S.R.L. Timișoara în Dosarul nr. 1.781/CA/1998 al Curții de Apel Timișoara — Secția comercială și de contencios administrativ.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 27 aprilie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

un impediment constituțional pentru aplicarea ei, câtă vreme sunt respectate dispozițiile art. 114 alin. (4) din Constituție, care prevăd că ordonanțele de urgență intră în vigoare numai după depunerea lor, spre aprobare, la Parlament.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

În motivarea excepției se susține că prin intrarea în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 3/1998 începând cu data de 3 martie 1998, dată la care a fost adoptată și publicată, au fost încălcate dispozițiile constituționale cuprinse în art. 15 alin. (2), potrivit căroră „*Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale mai favorabile*”.

Din examinarea excepției de neconstituționalitate, astfel cum aceasta a fost formulată, rezultă că autorul ei nu a adresat nici o critică privind textele ordonanței de urgență în discuție, care, de altfel, nu cuprind dispoziții cu privire la aplicarea ei în timp, critica de neconstituționalitate vizând, în exclusivitate, data adoptării, publicării și aplicării acesteia.

Curtea constată că analiza conținutului ordonanței de urgență nu pune în evidență existența vreunei dispoziții care să încalce principiul constituțional al neretroactivității legii.

Referitor la intrarea în vigoare, Curtea constată, de asemenea, că regula enunțată la art. 114 alin. (4) din Constituție, potrivit căreia ordonanța de urgență intră în vigoare numai după depunerea ei spre aprobare la Parlament, nu a fost încălcată prin prevederile respectivului act normativ, astfel că nu se poate reține temeinicia excepției de neconstituționalitate.

Faptul că data publicării ordonanței de urgență în Monitorul Oficial al României coincide cu data la care a fost adoptată nu este de natură să determine neconstituționalitatea acesteia, așa cum susține autorul excepției, deoarece textul art. 107 alin. (4) din Constituție privind publicarea ordonanțelor (și a hotărârilor) Guvernului nu exclude posibilitatea publicării acestora în aceeași zi în care au fost adoptate.

Magistrat-asistent,
Mihai Paul Cotta

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 72

din 11 mai 1999

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 28 alin. 1
din Decretul-lege nr. 54/1990 privind organizarea și desfășurarea unor activități economice
pe baza liberei inițiative**

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stăngu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 28 alin. 1 din Decretul-lege nr. 54/1990 privind organizarea și desfășurarea unor activități economice pe baza liberei inițiative, ridicată de primarul municipiului Suceava în Dosarul nr. 6.550/1998 al Tribunalului Suceava – Secția comercială și de contencios administrativ.

La apelul nominal a răspuns consilierul juridic Mihai Stan pentru Primăria Municipiului Suceava, lipsind celelalte părți față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită, și anume: Prefectura Județului Suceava, Consiliul Județean Suceava și Direcția generală a finanțelor publice și controlului financiar de stat Suceava.

Cauza fiind în stare de judecată, partea prezentă susține excepția de neconstituționalitate, arătând că dispozițiile art. 28 alin. 1 din Decretul-lege nr. 54/1990 contravin principiilor autonomiei locale și descentralizării serviciilor publice, prevăzute de legea fundamentală la art. 119 și 120. De asemenea, sunt invocate prevederile art. 150 alin. (1) din Constituție, apreciindu-se că dispozițiile legale criticate sunt abrogate. În concluzie, se solicită admiterea excepției de neconstituționalitate.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, arătând că dispozițiile art. 28 alin. 1 din Decretul-lege nr. 54/1990 au fost modificate prin art. 44 alin. 1 lit. Ț) din Legea nr. 69/1991, în conformitate cu care „primarul emite avizele, acordurile și autorizațiile prevăzute de lege” (atribuție care nu poate fi delegată), și, ca atare, prevederile legale atacate sunt conforme cu art. 119 și 120 din Constituție.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Tribunalul Suceava, prin Încheierea din 14 ianuarie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 6.550/1998, a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 28 alin. 1 din Decretul-lege nr. 54/1990, ridicată de primarul municipiului Suceava.

În speță, Consiliul Local al Municipiului Suceava a adoptat, la 31 august 1998, Hotărârea nr. 81 privind aprobarea emiterii de către primarul municipiului Suceava a autorizațiilor de funcționare pentru desfășurarea de activități economice independente de către persoane fizice sau asociații familiale cu domiciliul în municipiul Suceava, în baza Decretului-lege nr. 54/1990. Această hotărâre a fost atacată

de Prefectura Județului Suceava la instanța de contencios administrativ, pe motiv de nelegalitate rezultată din depășirea atribuțiilor, considerându-se că „succesorul de drept al Primăriei Suceava, ca autoritate a administrației de stat, în sensul prevederilor art. 1 din Decretul-lege nr. 8/1990, nu poate fi decât Consiliul Județului Suceava”.

În fața instanței judecătorești, la termenul de judecată din 14 ianuarie 1999, primarul municipiului Suceava a ridicat excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 28 alin. 1 din Decretul-lege nr. 54/1990, susținând că acest text legal încalcă principiile autonomiei locale și descentralizării serviciilor publice, prevăzute la art. 119 și 120 din Constituție, deoarece după 1989, în structurile cu atribuții în administrația locală s-au produs modificări succesive; s-a introdus principiul autonomiei locale atât prin Constituție, cât și prin legile în domeniu; art. 120 din legea fundamentală prevede că „*autoritățile administrației publice, prin care se realizează autonomia locală în comune și orașe, sunt consiliile locale alese și primarii aleși, în condițiile legii*”, dispozițiile art. 7 din Legea nr. 69/1991 (republicată în 1996, cu modificări), conform cărora consiliile județene coordonează activitatea consiliilor locale, trebuie interpretate în sensul că activitatea de coordonare privește numai realizarea serviciilor publice de interes județean. Se mai susține că dispozițiile art. 28 alin. 1 din Decretul-lege nr. 54/1990 sunt abrogate în temeiul art. 150 alin. (1) din Constituție, abrogarea fiind rezultatul contrarietății legii atacate cu prevederile legii fundamentale.

Instanța, contrar dispozițiilor art. 23 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, republicată, nu și-a exprimat, prin încheierea de sesizare, opinia în legătură cu excepția ridicată. Ulterior, la solicitarea Curții Constituționale, a completat încheierea, opinând că excepția ridicată este neîntemeiată, deoarece din coroborarea art. 28 alin. 1 din Decretul-lege nr. 54/1990 cu art. 60 alin. 1 din Legea nr. 69/1991 rezultă că obligația de a emite autorizații revine Consiliului Județean Suceava. Pe de altă parte se susține că, potrivit „Precizărilor nr. 171 din 20 martie 1990 ale Comisiei naționale pentru industria mică și servicii, eliberarea autorizațiilor conform Decretului-lege nr. 54/1990 revine direcției generale a finanțelor publice și controlului financiar de stat, la propunerea comisiilor de analiză și avizare, după ce primarul județului (președintele consiliului județean) a întocmit proiectul de decizie, situație care, practic, ar fi greu de îndeplinit, dacă orice primar al unei localități ar putea emite autorizații pentru organizarea și desfășurarea unor activități economice pe baza liberei inițiative”.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, au fost solicitate punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

În punctul său de vedere Guvernul apreciază că excepția este neîntemeiată, deoarece dispozițiile legale criticate au fost modificate implicit prin art. 44 alin. 1 lit. Ț) din Legea administrației publice locale nr. 69/1991. Totodată,

se apreciază că prevederile art. 28 alin. 1 din Decretul-lege nr. 54/1990 sunt conforme cu dispozițiile art. 119, 120 și al art. 121 alin. (1) din Constituție.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile autorului excepției, notele scrise ale celorlalte părți, existente la dosar, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Excepția de neconstituționalitate se referă la art. 28 alin. 1 din Decretul-lege nr. 54/1990 privind organizarea și desfășurarea unor activități economice pe baza liberei inițiative, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 20 din 6 februarie 1990, care prevede următoarele: „*Autorizația pentru constituirea de întreprinderi mici, asociații cu scop lucrativ, asociații familiale sau pentru desfășurarea de către persoanele fizice a unor activități independente se emite de primăriile județene sau a municipiului București.*”

Curtea Constituțională este competentă să se pronunțe asupra excepției ridicate, deoarece, chiar dacă dispozițiile legale criticate sunt anterioare Constituției, pe baza lor s-au născut raporturi juridice după intrarea în vigoare a Constituției României din 1991, iar instanța de judecată nu a constatat că aceste dispoziții sunt abrogate.

Examinând excepția, Curtea Constituțională constată că Decretul-lege nr. 54/1990 a fost modificat prin Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale (modificată și republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 33 din 29 ianuarie 1998). Această lege reglementează: asocieria persoanelor fizice și a celor juridice în societăți comerciale, în vederea efectuării actelor de comerț (art. 1); formele de asociere (art. 2); avizele și autorizațiile (art. 35). De asemenea, potrivit legii: activitățile care nu pot face obiectul unei societăți comerciale se stabilesc prin hotărâre a Guvernului (art. 281); întreprinderile mici și asociațiile cu scop lucrativ, persoane juridice, înființate în baza Decretului-lege nr. 54/1990 și reorganizate până la data de 17 septembrie 1991 în una dintre formele de societate își vor continua activitatea, ele fiind succesoare de drept ale întreprinderilor mici sau ale asociațiilor cu scop lucrativ din care provin (art. 284); prevederile sale se completează cu dispozițiile Codului comercial (art. 285); sunt abrogate prevederile referitoare la întreprinderile mici și la asociațiile cu scop lucrativ, cu personalitate juridică, din Decretul-lege nr. 54/1990 (art. 287).

Constituția României adoptată în anul 1991 a reorganizat toate autoritățile publice pe baza unor noi principii. Această restructurare și reaşezare constituțională a privit și autoritățile publice de la nivelul unităților administrativ-teritoriale. În art. 119–122, sub titlul „*Administrația publică locală*”, Constituția stabilește, printre altele, că în comune și orașe există numai primari (art. 120), iar nu și la nivelul județelor; consiliile locale alese și primarii aleși sunt autoritățile administrației publice prin care se realizează autonomia locală în comune și orașe [art. 120 alin. (1)] și care, ca autorități administrative autonome, rezolvă treburile publice din comune și orașe [art. 120 alin. (2)]. În ceea ce privește consiliile județene, ele coordonează activitatea consiliilor comunale și orașenești, în vederea realizării serviciilor publice de interes județean.

Față de dispozițiile constituționale invocate, prevederile legale anterioare, care stabileau existența primăriilor la nivel

județean, contravin acestora și nu au mai rămas în vigoare, conform art. 150 alin. (1) din legea fundamentală. De aceea Legea administrației publice locale nr. 69/1991 (republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 79 din 18 aprilie 1996), prin art. 59 stabilește că „*Primarul, vicepreședintele, secretarul comunei, orașului sau municipiului, împreună cu aparatul propriu al consiliului local constituie primăria comunei, orașului sau municipiului, instituție publică cu activitate permanentă [...]*”.

Constituția a organizat autoritățile publice locale într-o nouă viziune statal-juridică. În baza Constituției s-a elaborat o nouă legislație și s-a modificat cea anterioară, fiind pusă de acord cu dispozițiile constituționale. Legea administrației publice locale nr. 69/1991 dezvoltă și detaliază dispozițiile constituționale, iar în ceea ce privește atribuțiile autorităților publice locale, acestea sunt clare și puteau fi aplicate în conflictul de competență existent în cauză. De altfel, în materie de competență, legile sunt de strictă interpretare. În rezolvarea acestei probleme, autoritățile în cauză puteau avea în vedere art. 281 din Legea nr. 31/1990, precum și următoarele articole din Legea nr. 69/1991: art. 7 privind consiliul județean; art. 8 privind raporturile constituționale dintre autoritățile locale; art. 20 privind atribuțiile consiliilor locale, comunale și orașenești, alin. (1), îndeosebi lit. g) și h), precum și alin. (3); art. 37 din care rezultă că primării există numai la orașe și comune; art. 44 privind atribuțiile primarului, alin. (1), îndeosebi lit. f), i), Ț) — emiteri de avize, acorduri și autorizații, precum și alin. (2); art. 59 privind constituirea primăriei; art. 63 alin. (1), îndeosebi lit. a), h), precum și alin. (2).

În situația în care, totuși, între unele dispoziții din legile în vigoare există anumite conflicte, această problemă este de competența Consiliului Legislativ, a Guvernului și a Parlamentului, în vederea realizării corelării.

În raport cu aceste constatări, Curtea Constituțională observă că singura problemă ce privește constituționalitatea prevederilor art. 28 alin. 1 din Decretul-lege nr. 54/1990 este numai aceea referitoare la emiteri autorizației pentru constituirea de asociații familiale sau pentru desfășurarea de către persoanele fizice a unor activități independente, de către primăriile județene sau a municipiului București.

Autorul excepției a invocat neconstituționalitatea dispozițiilor art. 28 alin. 1 din Decretul-lege nr. 54/1990, susținând că acestea sunt contrare prevederilor art. 119 și 120 din Constituție.

Examinând aceste susțineri, Curtea constată că prevederile art. 28 alin. 1 din Decretul-lege nr. 54/1990, care stabilesc existența primăriilor la nivel județean, contravin prevederilor art. 119–121 din Constituție. Din aceste dispoziții constituționale rezultă că numai pentru comune și orașe este reglementată existența primarilor, iar nu și la nivelul județelor.

Totodată, potrivit art. 120 alin. (1) din Constituție, „*Autoritățile administrației publice, prin care se realizează autonomia locală în comune și orașe, sunt consiliile locale alese și primarii aleși, în condițiile legii*”, care, ca „*autorități administrative autonome*”, rezolvă treburile publice din comune și orașe [art. 120 alin. (2)]. În ceea ce privește consiliile județene, ele coordonează activitatea „*consiliilor comunale și orașenești, în vederea realizării serviciilor publice de interes județean*” [art. 121 alin. (1)].

Întrucât dispozițiile art. 28 alin. 1 din Decretul-lege nr. 54/1990 sunt contrare prevederilor constituționale, Curtea Constituțională constată că acestea sunt abrogate în temeiul art. 150 alin. (1) din legea fundamentală, și anume în ceea ce privește referirea la primăriile județene.

În consecință, așa cum prevede, de altfel, art. 44 lit. Ț) persoanele fizice a unor activități independente este, în actuala legislație, una dintre atribuțiile ce intră în competența primarului.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Admite, în parte, excepția de neconstituționalitate ridicată de primarul municipiului Suceava în Dosarul nr. 6.550/1998 al Tribunalului Suceava — Secția comercială și de contencios administrativ și constată că dispoziția referitoare la „primăriile județene” din art. 28 alin. (1) din Decretul-lege nr. 54/1990 privind organizarea și desfășurarea unor activități economice pe baza liberei inițiative este abrogată potrivit art. 150 alin. (1) din Constituție.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 11 mai 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 76

din 20 mai 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 117 alin. 2 teza a doua, ale art. 162 alin. 3 și ale art. 278 din Codul de procedură penală

Ioan Muraru	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stăngu	— judecător
Ion Bonini	— procuror
Mihai Paul Cotta	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 117 alin. 2 teza a doua, ale art. 162 alin. 3 și ale art. 278 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Judecătoria Filași în Dosarul nr. 477/1996 al aceleiași instanțe.

La apelul nominal răspunde Mana Giovanni, în calitate de reprezentant al lui Mana Cinzia. Lipsesc celelalte părți: Barbero Ettore, Marin Sever Mateiaș, Anton Dragu, Ion Fălcoi, Constantin Bărbulescu, Constanța Bărbulescu și Spitalul Clinic nr. 1 din Craiova. Procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, se dă cuvântul reprezentantului Mana Giovanni, care solicită admiterea excepției, arătând că Mana Cinzia a fost înșelată prin încheierea contractului de vânzare-cumpărare nr. 172/1994.

În cuvântul său reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției ridicate, deoarece chiar art. 117 din Codul de procedură penală prevede că efectuarea expertizei se dispune cu aprobarea procurorului sau a instanței de judecată pe timpul necesar, ceea ce înseamnă că măsura nu poate fi luată pe o perioadă nedeterminată. Dispozițiile art. 162 alin. 3 din același cod sunt, de asemenea, constituționale, deoarece împotriva măsurii luate potrivit acestor prevederi se poate face plângere potrivit Codului de procedură penală.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 9 decembrie 1998 Judecătoria Filași a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 117 alin. 2 teza a doua, ale art. 162 alin. 3 și ale art. 278 din Codul de procedură penală, excepție ridicată din oficiu în cauza civilă ce formează obiectul Dosarului nr. 477/1996, precum și în cauza penală ce formează obiectul Dosarului nr. 1.129/1998, ambele aflate pe rolul acestei instanțe.

În motivarea excepției se susține că reglementările cuprinse în art. 117 alin. 2 teza a doua, art. 162 alin. 3 și în art. 278 din Codul de procedură penală contravin dispozițiilor art. 23 alin. (1) și (8), precum și ale art. 49 alin. (2) din Constituție.

În opinia instanței de judecată, durata măsurii internării medicale prevăzute la art. 114 din Codul penal, precum și a internării medicale în vederea efectuării unei expertize psihiatrice, reglementată de art. 117 din Codul de procedură penală, vor putea fi prelungite oricât de mult, deoarece necesitatea lor nu este supusă nici unui control judecătoresc. Se consideră totodată că „*internarea în același institut, în faza urmăririi penale, pe aceeași durată nedeterminată (câtă vreme legea nu precizează timpul în care se va efectua expertiza) și în același provizorat (făptuitorul suportând același tratament juridic și medical chiar dacă, din ansamblul probelor cu ocazia judecătii, se va dovedi nevinovat)*” este în contradicție cu principiile constituționale menționate.

Dispozițiile art. 114 din Codul penal și ale art. 162 alin. 3 din Codul de procedură penală sunt considerate neconstituționale în raport cu prevederile art. 23 și 49 din legea fundamentală. Astfel, potrivit dispozițiilor art. 114

alin. 1 din Codul penal, măsura de siguranță a internării medicale se poate lua „*până la însănătoșire*“, deci pe durată nedeterminată, iar potrivit dispoziției alin. 2 al aceluiași articol, măsura poate fi luată în mod provizoriu de către procuror sau de către instanță, până la confirmarea ei, fără ca legea să prevadă cât timp durează acest provizorat, cine și când sesizează instanța cu confirmarea măsurii. În cazul în care măsura de siguranță este luată în mod provizoriu de către procuror, în temeiul art. 162 din Codul de procedură penală, legea nu prevede în ce termen procurorul va solicita instanței confirmarea acesteia. Or, acest caracter nedeterminat al măsurii privative de libertate constituie, în opinia instanței, o încălcare a prevederilor art. 23 alin. (1) din Constituție, privitoare la inviolabilitatea libertății persoanei, ale art. 23 alin. (8) din Constituție, referitoare la prezumția de nevinovăție, și ale art. 49 alin. (2) din Constituție, privitoare la proporționalitatea restrângerii exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți cu situația care a determinat restrângerea.

În legătură cu dispozițiile art. 278 din Codul de procedură penală, instanța arată că acestea sunt neconforme cu normele constituționale, fără însă să-și motiveze această susținere. Este criticată totodată Decizia Curții Constituționale nr. 486 din 2 decembrie 1997, care soluționează excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor menționate.

În conformitate cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, au fost solicitate punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Președintele Camerei Deputaților, în punctul său de vedere, consideră că excepția este neîntemeiată. Potrivit reglementărilor în vigoare, internarea medicală este tratată ca o măsură de siguranță sau ca mijloc de probă. Art. 114 din Codul penal reglementează măsura de siguranță a internării medicale, ce se poate lua față de persoana care este bolnavă mintal și prezintă pericol pentru societate, măsura putând fi luată provizoriu de către procuror sau de către instanță.

Față de situația specială în care se află persoana bolnavă mintal sau toxicomană și prezentând pericol pentru societate măsura de siguranță a internării medicale se impune pentru siguranța publică. Fiind o maladie asupra duratei căreia nu se pot pronunța nici instituțiile medicale și cu atât mai puțin instanța de judecată, se apreciază că expresia „*până la însănătoșire*“ nu încalcă norma constituțională. Măsura de siguranță a internării medicale nu poate fi privită ca o limitare a libertăților individului, deoarece internarea nu echivalează cu o arestare. Este o măsură de protecție și siguranță atât pentru persoana în cauză, care este supusă unui tratament medical, cât și pentru societate, care este apărată de eventuale agresivități din partea bolnavului.

Instanța de judecată se referă și la cel de-al doilea aspect al internării medicale, acela de măsură luată în vederea efectuării unei expertize psihiatrice ca mijloc de probă, aspect reglementat de art. 117 din Codul de procedură penală. Potrivit acestui text, atât pentru instanța de judecată, cât și pentru procuror, efectuarea unei expertize psihiatrice este obligatorie când există dubii asupra integrității psihice a învinutului sau a inculpatului. În ceea ce privește durata internării, în această situație, textul de lege folosește expresia „*pe timpul necesar*“.

Instanța de judecată, în excepția ridicată, se referă la faptul că durata expertizei, la care învinutul sau inculpatul este supus, nu ar fi limitată în timp, situație în care drepturile și libertățile constituționale ale acestuia ar fi încălcate. În opinia președintelui Camerei Deputaților, situația la care

se referă autoarea excepției este numai aparentă, deoarece textul art. 117 din Codul de procedură penală nu trebuie privit izolat, ci coroborat cu celelalte texte din lege. Astfel, art. 118 din Codul de procedură penală trimite la art. 113 din același cod, potrivit căruia organul care a dispus efectuarea unei expertize psihiatrice (procuror sau instanță) formulează întrebările și fixează termenul până la care urmează să se efectueze lucrarea, arătând în acest mod durata internării. Art. 120 din Codul de procedură penală stabilește că procurorul sau instanța, când dispune efectuarea unei expertize psihiatrice, cheamă expertul, aducându-i la cunoștință scopul expertizei și termenul de efectuare.

În punctul de vedere comunicat de Guvern se apreciază că toate criticile aduse art. 117 alin. 2, art. 162 alin. 3 și art. 278 din Codul de procedură penală sunt neîntemeiate. Potrivit art. 117 din Codul de procedură penală, efectuarea unei expertize psihiatrice este obligatorie atunci când organul de urmărire penală sau instanța de judecată are dubii asupra stării psihice a învinutului sau inculpatului. În vederea efectuării expertizei, organul de urmărire penală, cu aprobarea procurorului, sau instanța de judecată dispune internarea învinutului sau inculpatului pe timpul necesar. Conform art. 62 din Codul de procedură penală, în vederea aflării adevărului, organul de urmărire penală și instanța de judecată sunt obligate să lămurească sub toate aspectele cauza, pe bază de probe. Or, prin prevederile art. 117 din Codul de procedură penală a fost creat tocmai instrumentul procesual necesar îndeplinirii obligației instituite prin art. 62 din Codul de procedură penală. În baza raportului de expertiză astfel efectuat, organele judiciare pot stabili dacă făptuitorul era responsabil în momentul săvârșirii faptei, în caz contrar el urmând să fie scos de sub urmărire penală, putându-se lua, eventual, față de el una dintre măsurile de siguranță cu caracter medical prevăzute la art. 113 sau 114 din Codul penal. În consecință, măsura prevăzută la art. 117 din Codul de procedură penală nu poate fi calificată ca o sancțiune de drept penal și nu se poate afirma că nesocotește prezumția de nevinovăție, deoarece prin luarea acestei măsuri nu se stabilește vinovăția făptuitorului. De altfel, dată fiind complexitatea expertizei, legea nici nu putea institui un termen maxim în care aceasta ar urma să fie efectuată, ci a trebuit să se refere la timpul necesar realizării ei. Dacă persoana față de care s-a luat măsura internării, în vederea efectuării expertizei, consideră că măsura a fost dispusă cu încălcarea legii sau că perioada de internare a depășit timpul necesar și, prin aceasta, a adus o vătămare intereselor sale legitime, ea poate face plângere împotriva măsurii, în condițiile art. 275–278 din Codul de procedură penală, sau se poate adresa direct instanței de judecată în temeiul art. 21 din Constituție, potrivit Deciziei Curții Constituționale nr. 486 din 2 decembrie 1997. În aceste condiții, luarea măsurii internării pe timpul necesar este conformă art. 49 alin. (1) din Constituție, care prevede că exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, printre altele, pentru desfășurarea instrucției penale. De asemenea, sunt respectate și dispozițiile alin. (2) al art. 49 din Constituție, restrângerea fiind proporțională cu situația care a determinat-o. Guvernul arată, de asemenea, că, în opinia sa, dispozițiile art. 117 alin. 2 din Codul de procedură penală pot fi incomplete, dar nu neconstituționale, o dispoziție legală neputând fi considerată neconstituțională pentru că omite să prevadă, atâta timp cât, prin ceea ce reglementează, este conformă Constituției.

Cu privire la dispozițiile art. 162 alin. 3 din Codul de procedură penală, referitoare la posibilitatea luării în mod provizoriu a uneia dintre măsurile de siguranță cu caracter

medical prevăzute la art. 113 și 114 din Codul penal, Guvernul arată că este lipsit de relevanță faptul că art. 23 din Constituție nu menționează și internarea medicală printr-măsurile preventive sau restrictive de libertate, atât timp cât art. 49 din Constituție permite restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, restrângere ce trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o.

Internarea medicală se înscrie în categoria măsurilor de siguranță, care reprezintă sancțiuni de drept penal constând în măsuri de constrângere cu caracter preventiv și care au ca scop înlăturarea unor stări de pericol. Durata măsurii de siguranță depinde tocmai de existența stării de pericol și de aceea, în general, nu se prevede un termen pentru încetarea ei. Proporționalitatea este asigurată prin menținerea măsurii până la însănătoșire, moment în care dispăre pericolul social a cărui existență a justificat luarea măsurii. De aceea măsura internării medicale este constituțională.

În ceea ce privește art. 162 alin. 3 din Codul de procedură penală, acesta nu contravine dispozițiilor constituționale.

În legătură cu dispozițiile art. 278 din Codul de procedură penală, în punctul de vedere al Guvernului se menționează că, prin Decizia nr. 486 din 2 decembrie 1997, Curtea Constituțională a decis că acest articol este constituțional numai în măsura în care nu oprește persoana, nemulțumită de soluționarea plângerii împotriva măsurilor sau actelor efectuate de procuror ori pe baza dispozițiilor date de acesta și care nu ajung în fața instanțelor judecătorești, să se adreseze justiției în temeiul art. 21 din Constituție.

Președintele Senatului nu a comunicat punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului și ale părții prezente, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Excepția de neconstituționalitate ridicată din oficiu de Judecătoria Filași se referă la prevederile art. 117 alin. 2 teza a doua, ale art. 162 alin. 3 și ale art. 278 din Codul de procedură penală.

1. Potrivit art. 117 din Codul de procedură penală, *„Efectuarea unei expertize psihiatrice este obligatorie în cazul infracțiunii de omor deosebit de grav, precum și atunci când organul de urmărire penală sau instanța de judecată are îndoielă asupra stării psihice a învinutului sau inculpatului.*

Expertiza în aceste cazuri se efectuează în instituții sanitare de specialitate. În vederea efectuării expertizei, organul de cercetare penală cu aprobarea procurorului sau instanța de judecată dispune internarea învinutului ori inculpatului pe timpul necesar. Această măsură este executorie și se aduce la îndeplinire, în caz de opunere, de organele de poliție.

De asemenea, efectuarea unei expertize este obligatorie pentru a se stabili cauzele morții, dacă nu s-a întocmit un raport medico-legal“.

Reglementările cuprinse în teza a doua a alineatului al doilea al acestui articol sunt considerate neconstituționale, deoarece măsura internării învinutului sau inculpatului este luată *„pe timpul necesar“*, adică pe o durată nedeterminată, iar necesitatea luării ei nu este supusă nici unui control al vreunei autorități. De aceea textul contravine, în opinia

autorului excepției, dispozițiilor art. 23 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora *„Libertatea individuală și siguranța persoanei sunt inviolabile“.*

Din examinarea art. 117 din Codul de procedură penală rezultă că acesta nu instituie o sancțiune de drept penal, ci o măsură procesuală pe care organele judiciare sunt obligate să o ia atunci când există incertitudini asupra stării psihice a învinutului sau inculpatului și când se impune efectuarea unei expertize psihiatrice. Necesitatea internării este determinată de faptul că expertiza se efectuează în instituții sanitare de specialitate. Raportul de expertiză întocmit în urma examinării persoanei investigate stabilește responsabilitatea sau iresponsabilitatea acesteia, cu toate consecințele respective. Aceasta înseamnă că internarea și examinarea învinutului sau inculpatului au loc atât în interesul lui însuși, cât și pentru *„desfășurarea instrucției penale“* la care se referă art. 49 alin. (1) din Constituție.

În asemenea situație, în principiu, nici nu este posibilă stabilirea inițială și strictă a duratei expertizei, date fiind particularitatea și complexitatea realizării acesteia.

Analizarea aceleiași probleme, dar dintr-un alt unghi de vedere, se poate face numai printr-o interpretare sistematică a tuturor textelor incidente. Potrivit dispozițiilor art. 118 alin. 1 din Codul de procedură penală, prin trimiterile pe care le face la prevederile art. 113 din același cod, organul de urmărire penală care dispune efectuarea expertizei formulează întrebările la care urmează să se răspundă, precum și termenul în care se va efectua lucrarea. De asemenea, potrivit art. 120 alin. 4 din Codul de procedură penală, organul judiciar care dispune efectuarea unei expertize pune în vedere expertului termenul în care urmează a fi efectuată expertiza. În aceste condiții, nu se poate susține că prevederile art. 117 alin. 2 teza a doua sunt neconstituționale.

2. Autoarea excepției consideră că art. 162 alin. 3 din Codul de procedură penală, care prevede că *„Măsura internării provizorii durează până la confirmarea acesteia de către instanța de judecată“*, precum și art. 114 alin. 2 din Codul penal, potrivit căruia *„Această măsură poate fi luată în mod provizoriu și în cursul urmăririi penale sau al judecării“*, sunt neconstituționale, deoarece nu stabilesc durata stării de provizorat și nici cine și când investeste instanța pentru a confirma măsura luată.

Examinând aceste prevederi, Curtea constată că atât critica dispozițiilor legale menționate, cât și considerarea lor ca neconstituționale se întemeiază pe neînțelegerea naturii juridice, a temeiului și finalității măsurii de siguranță a internării medicale. Aceasta este o sancțiune de drept penal cu caracter eminentamente preventiv, care se ia față de făptuitorul bolnav mintal ori toxicoman și care se află într-o stare care prezintă pericol pentru societate. Scopul internării este acela de a pune la adăpost pe făptuitorul însuși împotriva pericolelor la care s-ar putea expune tocmai datorită stării psihice anormale în care se găsește, dar totodată se urmărește și asigurarea drepturilor și libertăților celorlalți cetățeni, care s-ar expune eventualelor acte iresponsabile ce ar putea fi comise de făptuitor. Măsura este deci în deplin acord cu dispozițiile art. 49 alin. (2) din Constituție, potrivit cărora *„Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății“.* Deoarece este cauzată de starea de pericol pe care urmează să o înlăture, perioada internării medicale este egală cu durata pericolului, fiind deci proporțională cu situația care a determinat-o.

Susținerea potrivit căreia, atunci când este luată provizoriu, măsura ar putea dura nelimitat se datorează, astfel cum s-a mai arătat, interpretării izolate a prevederilor

art. 162 alin. 3 din Codul de procedură penală. Indiferent de caracterul său definitiv sau provizoriu, potrivit art. 162 alin. 2 din același cod, măsura internării medicale se ia cu avizul comisiei medicale competente, iar persoana interesată poate folosi căile legale de atac. În cazul în care măsura a fost luată de procuror, făptuitorul poate formula plângere în condițiile stabilite de art. 275–278 din Codul de procedură penală sau se poate adresa direct instanței de judecată în temeiul art. 21 din Constituție.

3. Art. 278 din Codul de procedură penală prevede: *„Plângerea împotriva măsurilor luate sau actelor efectuate de procuror sau efectuate pe baza dispozițiilor date de acesta se rezolvă de prim-procurorul parchetului. În cazul când măsurile și actele sunt ale prim-procurorului, ori luate sau efectuate pe baza dispozițiilor date de către acesta, plângerea se rezolvă de procurorul ierarhic superior. Dispozițiile art. 275–277 se aplică în mod corespunzător.”*

Autoarea excepției consideră că acest text este neconstituțional, fără să motiveze afirmația sa. Se critică însă Decizia Curții Constituționale nr. 486 din 2 decembrie 1997, pe care o consideră insuficient de clară.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

D E C I D E :

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 117 alin. 2 teza a doua și ale art. 162 alin. 3 din Codul de procedură penală, excepție ridicată din oficiu de instanța de judecată în Dosarul nr. 477/1996 al Judecătorei Filiași.

Respinge ca inadmisibilă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 278 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de aceeași instanță în același dosar.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 20 mai 1999.

PREȘEDINTE,

prof.univ.dr. Ioan Muraru

Magistrat-asistent,
Mihai Paul Cotta

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

D E C I Z I A Nr. 77

din 20 mai 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 146 din Codul penal

Ioan Muraru	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Ion Bonini	— procuror
Mihai Paul Cotta	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 146 din Codul penal, excepție ridicată de Adrian Fechet în Dosarul nr. 2.299/1998 al Curții de Apel Oradea.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 20 mai 1999.

La apelul nominal se constată lipsa părților: Adrian Fechet, Direcția Regională Vamală Oradea, Costel

Curtea Constituțională s-a pronunțat, într-adevăr, asupra dispozițiilor art. 278 din Codul de procedură penală prin Decizia nr. 486 din 2 decembrie 1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 105 din 6 martie 1998. Prin această decizie Curtea a admis excepția de neconstituționalitate, constatând că art. 278 din Codul de procedură penală este constituțional numai în măsura în care nu oprește persoana nemulțumită de soluționarea plângerii sale împotriva măsurilor sau actelor efectuate de procuror ori efectuate pe baza dispozițiilor date de acesta și care nu ajung în fața instanțelor judecătorești, să se adreseze justiției în temeiul art. 21 din Constituție, ce urmează să se aplice în mod direct.

Având în vedere art. 23 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată, care prevede că nu pot face obiectul unei excepții de neconstituționalitate dispozițiile constatate ca neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții, rezultă că, potrivit alin. (6) al aceluiași articol, excepția privind dispozițiile art. 278 din Codul de procedură penală urmează să fie respinsă ca inadmisibilă.

Vancea, Gheorghe Cârlea, Petru Teodor Gavriliuț, Liana Sorina Ban, Ioan Naca, Ioan Șandor, Valeriu Dumitru Pereț, Arpad Peter Farkaș, Floare Floruțiu, Virgil Radu Petrică, Ioan Boldiș și Daniela Târtea.

Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției ridicate, apreciind că, deși criteriul plafonului valoric prevăzut la art. 146 din Codul penal nu este în concordanță cu evoluția inflației, aceasta nu contravine nici unui principiu constituțional. Totodată Curtea Constituțională a mai constatat și prin alte decizii că prevederile criticate sunt constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 28 ianuarie 1999 Curtea de Apel Oradea a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 146 din Codul penal, excepție ridicată de Adrian Fechet.

În motivarea excepției autorul acesteia susține că, în prezent, o pagubă materială mai mare de 50.000.000 lei, care constituie „consecințe deosebit de grave”, în sensul art. 146 din Codul penal, nu mai este de actualitate, astfel că aceste dispoziții sunt neconstituționale. Se precizează că, la nivelul unității păgubite, care încasează zilnic sute de milioane de lei cu titlu de taxe, o sumă mai mare de 50.000.000 lei nu produce nici o consecință deosebit de gravă pentru patrimoniul acesteia și nici o perturbare deosebit de gravă a activității ei. Se solicită, totodată, Curții Constituționale să se pronunțe dacă în această situație se mențin dispozițiile art. 146 din Codul penal sau acest cuantum trebuie apreciat în funcție de mărimea patrimoniului societății păgubite ori, de la caz la caz, avându-se în vedere și situația monedei naționale, care, de la data modificării art. 146 din Codul penal, prin Legea nr. 140/1996, s-a devalorizat de aproximativ 4 ori, conform indicelui de inflație comunicat de Direcția Județeană de Statistică Bihor.

Exprimându-și opinia asupra excepției de neconstituționalitate ridicate, instanța de judecată apreciază că aceasta este nefondată. Autorul excepției a fost condamnat, printre altele, pentru săvârșirea infracțiunii de înșelăciune calificată, care a produs consecințe deosebit de grave, la 11 ani închisoare și la 5 ani interzicerea drepturilor prevăzute la art. 64 lit. a), b) și c) din Codul penal. Totodată inculpatul a fost obligat să plătească părții civile, Direcția Regională Vamală Oradea, suma de 123.807.824,50 lei despăgubiri civile, împreună cu dobânda legală aferentă.

Prin Legea nr. 140/1996 pentru modificarea și completarea Codului penal, textul art. 146 din Codul penal, care definește consecințele deosebit de grave, a fost modificat în sensul că „prin consecințe deosebit de grave se înțelege o pagubă materială mai mare de 50.000.000 lei sau o perturbare deosebit de gravă a activității, cauzată unei autorități publice sau oricăreia dintre unitățile publice la care se referă art. 145 ori altei persoane juridice sau fizice”. Din actele dosarului rezultă că paguba cauzată prin infracțiunea săvârșită a fost în sumă de 123.807.825,60 lei, ceea ce, în raport cu dispozițiile art. 146 din Codul penal, constituie o pagubă materială mai mare de 50.000.000 lei adusă unei autorități publice și echivalează totodată cu o perturbare deosebit de gravă adusă activității acesteia. Chiar dacă unitatea încasează zilnic sute de milioane de lei cu titlu de taxe, paguba cauzată de inculpat are caracter de consecințe deosebit de grave. Deși moneda națională s-a devalorizat de aproximativ 4 ori de la data modificării art. 146 din Codul penal, acest text își păstrează actualitatea, motiv pentru care excepția de neconstituționalitate este nefondată.

În conformitate cu prevederile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, au fost solicitate punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

În punctul de vedere primit din partea Guvernului se apreciază că dispozițiile art. 146 din Codul penal sunt constituționale. Prin aceste dispoziții legiuitorul a stabilit două criterii: valoarea pagubei materiale produse prin infracțiune și gravitatea perturbării activității unei persoane juridice sau fizice. Aceste criterii nu contravin nici unei dispoziții din Constituție. Totodată însă se apreciază, în punctul de

vedere al Guvernului, că, deși dispozițiile art. 146 din Codul penal nu sunt neconstituționale, modificarea acestora apare totuși ca necesară pentru a se asigura o corectă individualizare a pedepselor.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Din examinarea încheierii de sesizare, precum și a motivelor formulate în dosarul cauzei de autorul excepției rezultă că acesta a ridicat excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 146 din Codul penal, solicitând Curții Constituționale să se pronunțe asupra modalității de apreciere a cuantumului de 50.000.000 lei, stabilit de acest text, fără însă a se indica nici o normă constituțională în raport cu care aceste dispoziții sunt considerate neconstituționale.

1. Analizând această sesizare, Curtea reține că, potrivit art. 2 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, republicată, „Sunt neconstituționale prevederile actelor normative prevăzute la alin. (1), care încalcă dispozițiile sau principiile Constituției”, iar art. 12 alin. (2) din aceeași lege prevede că „Sesizările trebuie făcute în formă scrisă și motivate”.

În speță însă excepția de neconstituționalitate nefiind motivată, examinarea constituționalității textului criticat nu ar putea fi făcută decât prin încălcarea dispozițiilor legale menționate. Jurisprudența Curții Constituționale este constantă în acest sens. Astfel, în considerentele Deciziei nr. 341 din 12 septembrie 1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 38 din 29 ianuarie 1998, se arată că „neindicarea de către autorul excepției a normelor constituționale în raport cu care consideră că sunt neconstituționale dispozițiile legale atacate constituie, de asemenea, un motiv de respingere, întrucât excepția ridicată nu constituie, în sensul constituțional al termenului, o excepție de neconstituționalitate. Dacă instanța de contencios constituțional s-ar socoti competentă să se pronunțe asupra unei asemenea excepții, ea s-ar substitui părții în ceea ce privește invocarea motivului de neconstituționalitate ridicat, exercitând astfel din oficiu controlul de constituționalitate, ceea ce este inadmisibil”.

De asemenea, în Decizia nr. 29 din 10 februarie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 146 din 10 aprilie 1998, Curtea Constituțională a arătat că „potrivit art. 144 lit. c) din legea fundamentală și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională se pronunță asupra prevederii legale atacate numai în limitele sesizării”. În consecință, constituie un motiv de respingere a excepției neindicarea dispoziției constituționale în raport cu care textul de lege atacat este criticat. Controlul din oficiu este inadmisibil, atâta timp cât examinarea pe calea excepției de neconstituționalitate nu se poate exercita decât la sesizare.

2. Indiferent însă de considerentele de mai sus, Curtea Constituțională reține că art. 146 din Codul penal prevede: „Prin consecințe deosebit de grave se înțelege o pagubă materială mai mare de 50.000.000 lei sau o perturbare deosebit de gravă a activității, cauzată unei autorități publice sau oricăreia dintre unitățile la care se referă art. 145 ori altei persoane juridice sau fizice.”

Din analiza acestor dispoziții rezultă că art. 146 din Codul penal cuprinde o normă cu caracter explicativ prin care se lămurește înțelesul expresiei *consecințe deosebit de grave*. Această reglementare este necesară cu atât mai mult cu cât legiuitorul a prevăzut consecințele deosebit de grave ca element circumstanțial în conținutul agravant al mai multor infracțiuni, cum ar fi: furtul calificat, tâlhăria, înșelăciunea, delapidarea, distrugerea calificată etc.

Sușinerile autorului excepției cu privire la reaprecierea criteriului valoric de 50.000.000 lei corespund realității. În condițiile actuale, ca urmare a devalorizării monedei naționale, limita de 50.000.000 lei prevăzută la art. 146 din Codul penal care determină înțelesul expresiei *consecințe deosebit de grave* nu mai constituie o valoare în raport cu care se impune un regim sancționator mai sever. Rezolvarea acestei situații se poate realiza prin modificarea acestei norme juridice, în sensul adaptării ei la realitățile sociale actuale. Modificarea conținutului unei norme juridice este însă o prerogativă exclusivă a autorității legislative în lumina dispozițiilor art. 58 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora: „*Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării*“.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

D E C I D E:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 146 din Codul penal, excepție ridicată de Adrian Fechetă în Dosarul nr. 2.299/1998 al Curții de Apel Oradea.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 20 mai 1999.

PREȘEDINTE,

prof.univ.dr. Ioan Muraru

Magistrat-asistent,
Mihai Paul Cotta

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 78

din 20 mai 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 146 din Codul penal

Ioan Muraru	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Ion Bonini	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 146 din Codul penal, excepție ridicată de Ninel Ciochină în Dosarul nr. 2.516/1998 al Tribunalului Galați — Secția penală, având ca părți: autorul excepției, Societatea Comercială „Galgip” — S.A. Galați și Societatea Comercială „New Intertrade” — S.R.L. Galați.

La apelul nominal se constată lipsa părților legal citate.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției invocate, apreciind că, deși plafonul valoric prevăzut la art. 146 din Codul penal nu este în concordanță cu

De altfel, prevederile art. 146 din Codul penal au mai făcut obiectul și al altor excepții de neconstituționalitate, pe care Curtea Constituțională le-a soluționat. Prin Decizia nr. 148 din 27 octombrie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 99 din 9 martie 1999, Curtea a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 146 din Codul penal. Deși a constatat că, într-adevăr, în condițiile unei rate ridicate a inflației, limita de 50.000.000 lei prevăzută la art. 146 din Codul penal nu mai reprezintă o valoare fixă față de care se impune un regim sancționator mai sever, Curtea Constituțională a precizat că aceasta nu înseamnă că dispozițiile criticate contravin prevederilor Constituției.

Pe de altă parte, potrivit competenței sale, înscrisă în art. 144 din Constituție și în Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională verifică, în cadrul controlului de constituționalitate a legilor, conformitatea acestora cu dispozițiile constituționale, fără a putea modifica sau completa prevederea legală supusă controlului. De aceea, Curtea Constituțională nu se poate substitui Parlamentului pentru modificarea limitei valorice prevăzute la art. 146 din Codul penal.

evoluția ratei inflației, aceasta nu contravine nici unui principiu constituțional.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 22 februarie 1999 Tribunalul Galați — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 146 din Codul penal, ridicată de Ninel Ciochină.

În susținerea excepției se arată că dispozițiile art. 146 din Codul penal, care prevăd că prin consecințe deosebit de grave se înțelege o pagubă materială mai mare de 50.000.000 lei sau o perturbare deosebit de gravă a activității unei persoane juridice sau fizice, încalcă prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora cetățenii sunt egali în fața legii, fără privilegii sau discriminări. Se mai precizează că dispozițiile art. 146 din Codul penal, stabilind un criteriu valoric fix pentru aprecierea consecințelor deosebit de grave, neținând astfel seama de condițiile

economice din perioada de tranziție, acceptă implicit o discriminare ce rezultă din faptul că valoarea stabilită prin dispoziția criticată, datorită inflației, devalorizării monedei naționale, face ca una și aceeași faptă, săvârșită de persoane diferite, la date diferite, și care produce în mod real consecințe patrimoniale deosebite la data săvârșirii sale, să atragă efecte sancționatorii identice.

Exprimându-și opinia asupra excepției, instanța o consideră întemeiată, însușindu-și argumentele autorului excepției. Se arată că, datorită devalorizării leului, „aceeași sumă de 50.000.000 lei exprimă în mod real o valoare mai mică și deci o gravitate mai mică a unei fapte penale. Deci, dimensiunile reale, concrete, ale prejudiciului, exprimat în aceeași valoare bănească, sunt diferite în diferitele momente, atâta timp cât textul criticat, art. 146 din Codul penal, este în vigoare“. În plus, instanța se referă și la un proiect de lege pentru modificarea Codului penal, în care se prevede o ridicare a plafonului menționat în art. 146 din Codul penal de la 50.000.000 lei la 500.000.000 lei. În opinia instanței, dispozițiile art. 146 din Codul penal cuprind, în chiar conținutul lor, o discriminare, deoarece răspunderea este aceeași, deși consecințele reale ale faptei sunt diferite.

În conformitate cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, au fost solicitate punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

În punctul de vedere al Guvernului, se arată că dispozițiile art. 146 din Codul penal, care prevăd criteriul cu ajutorul cărora instanțele judecătorești pot stabili gravitatea infracțiunilor împotriva patrimoniului, aceleași pentru toți destinatarii legii, fără privilegiu și fără discriminări, nu încalcă prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție. Se susține totodată că, deși nu există nici un temei care să justifice concluzia că dispozițiile art. 146 sunt neconstituționale, actualul criteriu de evaluare a consecințelor deosebit de grave cauzate prin infracțiunile împotriva patrimoniului, în funcție de producerea unei pagube mai mari de 50.000.000 lei, este necesar să fie reapreciat, față de noile realități economice. Ca urmare a devalorizării continue a leului, se arată în continuare, „s-a ajuns astăzi la o situație greu de acceptat, deoarece, de exemplu, pentru săvârșirea unei infracțiuni de înșelăciune, delapidare sau furt calificat, prin care s-a produs o pagubă materială mai mare de 50.000.000 lei, celor vinovați de comiterea acestora li se pot aplica pedepse între 10 și 20 de ani închisoare. Rezultă că legea a devenit insuficientă cu privire la cazul semnalat, însă completarea ei poate fi făcută doar de legiuitor, singurul îndreptățit să modifice și să completeze prevederile legale în vigoare, pentru ca acestea să corespundă cerințelor politicii penale dintr-o anumită perioadă de timp“.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 146 din Codul penal, excepție ridicată de Ninel Ciochină în Dosarul nr. 2.516/1998 al Tribunalului Galați — Secția penală.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 20 mai 1999.

PREȘEDINTE,

prof. univ. dr. Ioan Muraru

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul judecătorului-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Excepția de neconstituționalitate se referă la dispozițiile art. 146 din Codul penal, care prevede: „*Prin consecințe deosebit de grave se înțelege o pagubă materială mai mare de 50.000.000 lei sau o perturbare deosebit de gravă a activității, cauzată unei autorități publice sau oricăreia dintre unitățile la care se referă art. 145 ori altei persoane juridice sau fizice.*“

Examinând excepția, Curtea Constituțională constată că dispozițiile art. 146 din Codul penal nu sunt contrare prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituție, care consacră principiul egalității cetățenilor în fața legii. Art. 146 din Codul penal cuprinde o normă cu caracter explicativ, prin care se lămuște înțelesul expresiei *consecințe deosebit de grave*, reglementare necesară cu atât mai mult cu cât legiuitorul a prevăzut consecințele deosebit de grave ca element circumstanțial în conținutul agravat al mai multor infracțiuni (furt calificat, tâlhărie, înșelăciune, delapidare, distrugere calificată etc.).

Sușinerile autorului excepției cu privire la reaprecierea criteriului valoric de 50.000.000 lei, precum și solicitarea acestuia de a se da un conținut adecvat acestui criteriu au semnificația unui demers pentru modificarea textului criticat.

Referitor la acest aspect, Curtea Constituțională constată că, în condițiile unei creșteri continue a inflației, limita de 50.000.000 lei, prevăzută la art. 146 din Codul penal, care determină înțelesul de *consecințe deosebit de grave*, nu mai reprezintă o valoare constantă în raport cu care se impune un regim sancționator mai sever. Însă modificarea conținutului unei norme juridice, prin schimbarea condițiilor impuse de aceasta, semnifică *legiferare*, iar Curtea nu își poate asuma rolul de a crea, de a abroga sau de a modifica legea și nici nu poate impune legiuitorului o anumită concepție legislativă. Și aceasta întrucât, potrivit competenței sale înscrise în art. 144 lit. c) din Constituție și în art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională verifică, în cadrul controlului de constituționalitate a legilor, conformitatea lor cu dispozițiile constituționale. În plus, conform art. 58 alin. (1) din legea fundamentală, „*Parlamentul este [...] unica autoritate legiuitoare a țării*“.

În legătură cu constituționalitatea textului examinat Curtea Constituțională s-a mai pronunțat prin Decizia nr. 148 din 27 octombrie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 99 din 9 martie 1999, respingând excepția de neconstituționalitate a art. 146 din Codul penal.

Curtea Constituțională constată că în cauză nu există elemente noi care să determine o schimbare a jurisprudenței sale.

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 79

din 20 mai 1999

privind excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 3 din Codul penal

Ioan Muraru	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Ion Bonini	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 3 din Codul penal, ridicată de Mihai Precuț și Attila Károly Szabó în Dosarul nr. 1.055/1998 al Curții de Apel Oradea.

La apelul nominal se constată lipsa părților, pentru care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Ministerului Public, referindu-se la jurisprudența Curții Constituționale, solicită respingerea excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 23 februarie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 1.055/1998, Curtea de Apel Oradea a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 81 alin. 3 din Codul penal, ridicată de Mihai Precuț și Attila Károly Szabó.

În susținerea excepției autorii acesteia arată că dispozițiile art. 81 alin. 3 din Codul penal sunt neconstituționale, deoarece interzic măsura suspendării condiționate a executării pedepsei în cazul infracțiunilor intenționate pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de 12 ani, chiar dacă infracțiunea săvârșită prezintă, în concret, un grad de pericol social redus.

În fapt, autorii excepției au fost condamnați la pedepse cu închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de furt calificat, în condițiile art. 209 alin. 1 lit. a) din Codul penal, constând în sustragerea unei cantități de fructe din livada unei ferme, în valoare de 700.000 lei, prejudiciu recuperat în întregime.

Întrucât pentru infracțiunea săvârșită legea prevede pedeapsa închisorii de la 3 la 15 ani, furtul fiind o infracțiune intenționată, instanțele au respins cererea inculpaților de suspendare condiționată a executării pedepsei. De aceea, ei consideră dispozițiile art. 81 alin. 3 din Codul penal ca fiind contrare art. 16 alin. (1) din Constituție, care prevede că cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări. Interzicând suspendarea executării pedepselor aplicate pentru infracțiuni considerate în abstract că reprezintă un pericol social mai ridicat, apreciază autorii excepției, legea împiedică instanța să individualizeze sancțiunea în raport cu pericolul social concret al faptei, ceea ce încalcă principiul egalității în fața legii.

Exprimându-și opinia asupra excepției ridicate, instanța arată că textul art. 81 alin. 3 din Codul penal nu vine în contradicție cu prevederile art. 16 din Constituție și nu creează un regim de discriminare între cetățenii care comit un furt simplu sau alte fapte penale pentru care limita maximă a pedepsei este de până la 12 ani închisoare.

Dispozițiile legale criticate sunt în concordanță cu politica penală a statului, atât la data adoptării lor, cât și în prezent, motiv pentru care excepția de neconstituționalitate a art. 81 alin. 3 din Codul penal este neîntemeiată.

În conformitate cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a Curții Constituționale a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Guvernul, în punctul său de vedere, arată că din textul art. 81 alin. 3 din Codul penal rezultă că legiuitorul a voit să excludă de la beneficiul suspendării condiționate a executării pedepsei pe cei care au săvârșit infracțiuni intenționate grave, oricare ar fi natura acestora, sau infracțiuni de violență nominalizate în text. Aceasta nu aduce atingere însă egalității cetățenilor în fața legii, deoarece se aplică tuturor persoanelor care au săvârșit astfel de fapte, fără privilegii și fără discriminări. Se precizează însă că, deși nu există nici un temei care să justifice concluzia că dispozițiile art. 81 alin. 3 din Codul penal sunt neconstituționale, limita de 12 ani prevăzută de lege, până la care poate fi acordată suspendarea condiționată a executării pedepsei, este necesar să fie reevaluată față de limitele speciale ale pedepsei închisorii prevăzute în Legea nr. 140/1996. Rezultă că legea a devenit „insuficientă” cu privire la cazul semnalat, însă completarea ei poate fi făcută doar de legiuitor, singurul îndreptățit să modifice și să completeze prevederile în vigoare, pentru ca ele să corespundă cerințelor politicii penale dintr-o anumită perioadă. Se citează în acest sens Decizia Curții Constituționale nr. 148 din 27 octombrie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 99 din 9 martie 1999, în care Curtea preciza că, potrivit competenței sale, stabilite prin Constituție și prin Legea nr. 47/1992, ea verifică, în cadrul controlului de constituționalitate a legilor, conformitatea acestora cu dispozițiile constituționale, fără a putea modifica sau completa prevederea legală supusă controlului. Curtea Constituțională nu se poate substitui deci Parlamentului pentru modificarea limitei valorice prevăzute la art. 81 alin. 3 din Codul penal.

În concluzie, se susține că, deși modificarea dispozițiilor art. 81 alin. 3 din Codul penal este necesară pentru realizarea unei corecte individualizări a pedepselor, precum și pentru satisfacerea cerințelor de practică judiciară, aceste dispoziții nu contravin art. 16 din Constituție.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, concluziile procurorului, dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Excepția se referă la art. 81 alin. 3 din Codul penal, care prevede: „*Suspendarea condiționată a executării pedepsei nu poate fi dispusă în cazul infracțiunilor intenționate pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de 12 ani, precum și în cazul infracțiunilor de vătămare corporală gravă, viol și tortură.*”

În legătură cu constituționalitatea acestor dispoziții legale Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 25 din 23 februarie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 136 din 1 aprilie 1999, statuând că acestea sunt constituționale pentru următoarele considerente:

— limitarea legală a aplicării suspendării condiționate nu încalcă dispozițiile art. 16 alin. (1) din Constituție;

Pentru motivele arătate, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 81 alin. 3 din Codul penal, ridicată de Mihai Precuț și Attila Károly Szábo în Dosarul nr. 1.055/1998 al Curții de Apel Oradea. Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 20 mai 1999.

PREȘEDINTE,

prof. univ. dr. Ioan Muraru

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 83

din 25 mai 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 64 din Legea locuinței nr. 114/1996, republicată

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Doina Suliman	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 64 din Legea locuinței nr. 114/1996, republicată, excepție ridicată de Societatea Comercială „Mac Group” — S.R.L. București în Dosarul nr. 20.635/1997 al Judecătoriei Sectorului 1 București.

La apelul nominal, răspunde Asociația de locatari din Calea Plevnei nr. 100, sectorul 1, București, reprezentată prin Lucian Constantin Pascu, președinte. Lipsesc celelalte părți, Societatea Comercială „Mac Group” — S.R.L. București, Gabriel Mazilu, Alexandru Varga și Carmen Varga, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele asociației de locatari lasă la aprecierea instanței soluționarea excepției de neconstituționalitate.

— regimul pedepselor constituie o problemă de politică penală, pe care organul legislativ este singurul îndreptățit să o soluționeze în funcție de împrejurările existente la un moment dat în domeniul criminalității;

— art. 16 alin. (1) din Constituție vizează egalitatea în drepturi între cetățeni în ceea ce privește recunoașterea în favoarea acestora a unor drepturi și libertăți fundamentale, nu și identitatea de tratament juridic asupra aplicării unor măsuri, indiferent de natura lor. În felul acesta se justifică nu numai admisibilitatea unui regim juridic diferit față de anumite categorii de persoane, dar și necesitatea lui.

Deoarece nu au intervenit elemente noi care să determine modificarea jurisprudenței Curții Constituționale, soluția pronunțată își menține valabilitatea și în cauza de față și, în consecință, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 81 alin. 3 din Codul penal urmează a fi respinsă.

Reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea excepției, deoarece consideră că art. 64 din Legea locuinței nr. 114/1996, republicată, nu instituie un caz de restrângere a exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, în sensul art. 49 din Constituție.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 7 octombrie 1998, pronunțată în Dosarul nr. 20.635/1997, Judecătoria Sectorului 1 București a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a art. 64 din Legea locuinței nr. 114/1996, modificat și completat prin art. 20 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1997. Excepția a fost ridicată de Societatea Comercială „Mac Group” — S.R.L. București într-o cauză civilă ce are ca obiect evacuarea biroului notarial și de avocatură care funcționează în apartamentul nr. 6, etajul 2, scara A, blocul 106 din Calea Plevnei nr. 100, sectorul 1, București, fără acordul asociației de locatari.

În motivarea excepției se susține că dispozițiile legale criticate „constituie o restrângere a exercițiului liber al dreptului de proprietate”, încalcând prevederile constituționale ale art. 38 alin. (1), ale art. 41 alin. (1) și (6), ale art. 49 alin. (1) și (2), ale art. 54, precum și ale art. 135. De asemenea, se consideră că aplicarea dispozițiilor art. 64 din Legea locuinței nr. 114/1996, republicată, „constituie o flagrantă încălcare a

dreptului constituțional deja dobândit într-un regim legal preexistent, în care dreptul de proprietate privată are caractere specifice (drept absolut, exclusiv, perpetuu), ce nu poate fi modificat prin dispoziții ulterioare prin care legiuitorul depășește cadrul legal constituțional stabilit pentru limitarea exercițiului unor drepturi”.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată apreciază că dispozițiile legale criticate „constituie o restrângere a exercițiului liber al dreptului de proprietate” și „vin în contradicție cu prevederile Constituției”.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, au fost solicitate punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Guvernul, în punctul său de vedere, consideră că excepția este neîntemeiată, deoarece textul de lege criticat „reflectă o situație normală ce implică exercitarea dreptului de proprietate, în limitele determinate de lege, cu respectarea, în cadrul raporturilor de vecinătate, a regulilor de convietuire socială și, în general, a regulilor de comportare civilizată și decentă”.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția ridicată.

Excepția de neconstituționalitate privește art. 64 din Legea locuinței nr. 114/1996, astfel cum a fost modificat prin art. 20 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1997, care are următoarea redactare: „Schimbarea destinației locuințelor, precum și a spațiilor cu altă destinație situate în clădiri colective se poate face numai cu acordul proprietarului sau al asociației de proprietari. În vederea efectuării acestei schimbări, este necesar avizul favorabil al proprietarilor și, după caz, al titularilor contractelor de închiriere din locuințele cu care se învecinează, pe plan orizontal și vertical, spațiul supus schimbării.”

Autoarea excepției solicită să se constate neconstituționalitatea acestui text de lege, deoarece reglementarea stării de vecinătate într-o clădire comună trebuie „să se circumscrie exercitării dreptului de proprietate în deplinătatea atributelor sale, având ca scop eliminarea stărilor de conflict și evitarea

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 64 din Legea locuinței nr. 114/1996, republicată, excepție ridicată de Societatea Comercială „Mac Group” — S.R.L. București în Dosarul nr. 20.635/1997 al Judecătoriei Sectorului 1 București.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 25 mai 1999.

p. PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

prof. univ. dr. Ioan Muraru

Magistrat-asistent,
Doina Suliman

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2—4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1—12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București.
Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.
Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 668.55.58 și 335.01.11/2178, E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro

